WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W LUBLINIE
ul. Obywatelska 4, 20-092 Lublin
tel. 81 463 53 00, fax 81 463 53 05
www.wup.lublin.pl, e-mail: sekretariat@wup.lublin.pl
NIP 712-193-69-39 REGON 430123913

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W LUBLINIE

Analiza rynku pracy osób niepełnosprawnych w województwie lubelskim w latach 2013-2015

Wydział Badań i Analiz
Zespół Statystyk i Analiz

Lublin 2016

Spis treści

***Wstęp*……3**

Regulacje prawne dotyczące osób niepełnosprawnych……..5

I Ewidencja osób niepełnosprawnych bezrobotnych oraz poszukujących pracy…….....7

II Struktura bezrobocia osób niepełnosprawnych……..13

III Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w urzędach pracy dotychczas niepracujące…….. ……26

IV Struktura osób niepełnosprawnych według czasu pozostawania bez pracy…….....28

V Aktywizacja zawodowa niepełnosprawnych…….....30

VI Oferty pracy dla osób niepełnosprawnych……..35

Podsumowanie……..36

Załącznik –Zestawienie tabelaryczne……40

Przedruk w całości lub w części oraz wykorzystanie
danych statystycznych w druku dozwolone
wyłącznie z podaniem źródła.

Wstęp

Opracowana publikacja, „Analiza rynku pracy osób niepełnosprawnych w województwie lubelskim w latach 2013 - 2015", stanowi kontynuację wcześniejszych opracowanych publikacji o tym samym tytule obejmujących lata 2003 – 2005, 2006-2010 i lat 2011-2012.

Przedstawione w niniejszej analizie dane liczbowe dotyczące bezrobocia, w tym bezrobocia osób niepełnosprawnych i osób niepełnosprawnych poszukujących zatrudnienia, a nie uznanych za bezrobotne, pochodzą ze sprawozdań opracowanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – sprawozdanie MPiPS-01 „Sprawozdanie o rynku pracy", w tym Załączniki 1 i 5 oraz Departament Osób Niepełnosprawnych- sprawozdanie MPiPS - 07 „Sprawozdanie o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu".

Podstawę prawną do sporządzania powyższych sprawozdań stanowi ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r., poz. 591, z późn. zm.) oraz rozporządzenia:

•Rady Ministrów z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2015 (Dz. U.z 2014r., poz.1330, Dz. U. z 2015 r. poz. 156).

•Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 marca 2015 r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2015 (Dz. U. z 2015 r. poz. 561)

- dotyczące programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2013 (Dz. U. z 2012 r. poz.1391),
- dotyczące programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2014 (Dz. U. z dnia 1 października 2013, poz.1159),

Do sporządzania sprawozdań zobowiązane są wszystkie powiatowe urzędy pracy w kraju, w tym także w województwie lubelskim.

Ewidencjonowana przez urzędy pracy populacja niepełnosprawnych osób bezrobotnych i poszukujących pracy wykazuje tendencję spadkową. Dostęp do miejsc pracy skierowanych

do tej grupy osób pozostaje nieznaczny i nie obejmuje nawet 5% w stosunku do wszystkich wolnych miejsc pracy jakimi dysponują urzędy pracy.

Na osoby niepełnosprawne czeka wiele barier, także w sferze aktywizacji zawodowej najczęściej są to bariery psychologiczne, które wynikają z ich własnej niepełnosprawności, które bardzo często powodują blokadę do podejmowania odpowiednich działań, ale także społeczne, ekonomiczne, prawno-organizacyjne czy też architektoniczne.[1] Te ostatnie mają duży wpływ na możliwości poruszania się osób z upośledzeniem, a co za tym idzie także z dotarciem do miejsca pracy czy też możliwościami samej pracy. Dlatego też miasta, ale i sami pracodawcy powinni zacząć o tym myśleć. Często jest tak, że osoby niepełnosprawne właśnie z powodu swojego stanu zdrowia stają się mniej aktywne, chociaż są w wieku produkcyjnym i mogłyby pracować to jednak nie robią tego. [2] A przecież „praca zawodowa i wynikająca z niej świadomość przynależności do społeczności pracującej przyczynia się m.in. do wzrostu poczucia wspólnoty osób niepełnosprawnych ze wszystkimi ludźmi". [3] Często sami niepełnosprawni ograniczają się poprzez brak motywacji do pójścia do pracy, mają obawy i leki przed pójściem do niej, czy też uważają, że nie nadają się do żadnej pracy. Boją się również, że jeśli podejmą jakąkolwiek aktywność to stracą rentę. Rynek pracy także nie pomaga osobom z niepełnosprawnością, ponieważ tylko niewielki procent ofert jest skierowany do nich. Ale nie tylko osoby niepełnosprawne mają obawy, także druga strona jaką są pracodawcy je posiadają.

Pracodawcy także mają obawy przed zatrudnieniem osoby niepełnosprawnej. Mają one związek między innymi z dodatkowymi formalnościami i obowiązkami (np. wzywaniem Państwowej Inspekcji Pracy aby mogła ona potwierdzić, że stanowisko pracy jest dostosowane do potrzeb osoby niepełnosprawnej), dostosowywanie obiektu do potrzeb takich osób, obawa przed niższą wydajnością, jakością pracy, brakiem znajomości odpowiednich przepisów prawnych oraz możliwości wsparcia finansowego zatrudnienia osoby niepełnosprawnej. Nie każdy pracodawca także chce się zgodzić na 7 godzinny dzień pracy, czy też dodatkowe dni urlopu, które należą się osobie niepełnosprawnej. [4]

---

[1] A. Nowak, Bezrobocie wśród niepełnosprawnych, Katowice 2002,s.58

[2] J. Kirenko, E. Sarzyńska-Mazurek, *Psychospołeczne aspekty funkcjonowania zawodowego osób z niepełnosprawnością,* [w:] *Aktywność zawodowa osób z niepełnosprawnością,* red. D. Tomczyszyn, W. Romanowicz, PWSZ Biała Podlaska 2012, s. 53.

[3] D. Kukla, *Poradnictwo zawodowe i praca zawodowa jako integralny proces rewalidacji zawodowej osób niepełnosprawnych*, „Edukacja Ustawiczna Dorosłych", 2004, nr 4,s. 69.

[4] http://www.imp.lodz.pl/home_pl/about_imp/reg_and_databases/krajowy_osrodek_ds__orzecznictwa_i_aktywizacji_zawodowej_osob_niepelnosprawnych/bariery_w_zatrudnianiu_osob_niepelnosprawnych/ (29.07.2016r.)

Regulacje prawne dotyczące osób niepełnosprawnych

Uregulowania prawne w tym ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz.776 z późn. zm.) definiują osoby niepełnosprawne, jako osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej, jeżeli uzyskały odpowiednie orzeczenie o :

1) zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności,
2) całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy – na podstawie odrębnych przepisów,
3) niepełnosprawności przed ukończeniem 16 roku życia.

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wprowadziła trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Ustawa definiuje ograniczoną możliwość samodzielnej egzystencji jako naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie, bez pomocy innych osób, podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się, komunikację i komunikowanie się.

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról

społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Ustawa stanowi, że rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań (organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych, społecznych) zmierzających do osiągnięcia, przy współudziale tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobom niepełnosprawnym uzyskania i utrzymania zatrudnienia oraz awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia i pośrednictwa pracy.

Rehabilitacja społeczna natomiast służy temu, by osobom niepełnosprawnym umożliwić pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Zadania na rzecz osób niepełnosprawnych, wynikające z ustawy, realizują właściwe organy administracji rządowej i organy jednostek samorządu terytorialnego. Niektóre określone zadania mogą być również zlecane organizacjom pozarządowym lub jednostkom samorządu terytorialnego. Realizacja aktywnej polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych wymaga informacji o ich liczbie, strukturze, usytuowaniu na rynku pracy.

Podjęcie działań aktywizujących osoby niepełnosprawne wymaga odpowiedniej znajomości szerokiej gamy problemów i zrozumienia ich. Analiza wskaźników rynku pracy i danych o osobach niepełnosprawnych będzie prowadzić do podejmowania właściwych rozwiązań tego skomplikowanego problemu.

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy" (Dz.U. z 2016 r. poz. 645) określa jaką osobę niepełnosprawną można uznać za bezrobotną (art. 2 ust. 1 pkt. 2).

I Ewidencja osób niepełnosprawnych bezrobotnych oraz poszukujących pracy

W analizowanym okresie tj. w grudniu 2013 r. liczba osób bezrobotnych w województwie lubelskim wynosiła 134.042, w tym 5.102 osoby niepełnosprawne. Na koniec 2014 r. w urzędach pozostawało 116.869 (w tym 5.016 osób niepełnosprawnych) osób bez pracy był to spadek aż o 17.173 osoby (tj. 12,8%) w odniesieniu do grudnia 2013 r. Natomiast na koniec grudnia 2015 roku w województwie lubelskim, w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było 107.895 osób bezrobotnych, w tym 52.567 kobiet, tj. 48,7 %. W porównaniu do roku poprzedniego liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 8.974. Bezrobotni niepełnosprawni w grudniu 2015 r. stanowili 4,4 % ogólnej liczby bezrobotnych. Wskaźnik liczby niepełnosprawnych był niższy niż krajowy który wynosił 6,1%. Analizowany wskaźnik wyższy niż wojewódzki odnotowano w dziewięciu powiatach, przy czym najwyższy wynoszący 7,6 % odnotowano dla powiatu łęczyńskiego, najniższy 2 % dla powiatu włodawskiego.

Wśród niepełnosprawnych kobiet bezrobocie w grudniu 2015 r. wynosiło 2.081 w porównaniu z analogicznym miesiącem 2014 r. bezrobocie wśród kobiet spadło o 5,7% (tj. 126 osób). Identyczna tendencja została odnotowana w kraju. Z rejestrów urzędów pracy w całej Polsce ubyły 6.292 (12,1%) kobiety w stosunku do analogicznego roku 2014. Procentowy udział niepełnosprawnych kobiet w kraju w 2015 r. był niższy o 0,3% niż w 2013 r. ale o 0,2% wyższy niż 2014 r. zaś w województwie lubelskim udział kobiet w 2015 r. był niższy o 1,8% w stosunku do 2013 r. i o 0,6% w 2014 r. W przypadku niepełnosprawnych bezrobotnych kobiet w kraju występowała sytuacja podobna jak w naszym województwie; w poszczególnych latach analizowanego okresu procentowy wskaźnik bezrobocia kobiet systematycznie, choć nieznacznie zmniejszył się z 48,2% w 2013 r. do 47,9% w 2015 r. (Tabela 1 w załączniku - zestawienie tabelaryczne).

Dla poszczególnych powiatów w województwie udział procentowy bezrobotnych niepełnosprawnych kobiet do ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych kształtował się w przedziale od 21,9% do 65,2%. Dla osób niepełnosprawnych niepozostających w zatrudnieniu wskaźnik ten zamknął się w granicach 15,4% do 55,3% (Tabela nr 5 w załączniku - zestawienie tabelaryczne).

Wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych znamiennym jest fakt, że w każdym analizowanym roku zarejestrowani po raz kolejny stanowili prawie 90%. Niewiele niższym wskaźnikiem bo ponad 80% -owym, charakteryzują się osoby poprzednio pracujące. Osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy stanowiły o 3,8% do prawie 5%, z kolei mieszkańcy wsi stanowili niespełna jedną trzecią ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych. W kategoriach bezrobotnych niepełnosprawnych, które zostały wymienione wyżej dominowali mężczyźni. W grupie zwolnionych z przyczyn zakładu pracy przeważały kobiety.

Tabela 1. ***Bezrobotni niepełnosprawni będący w ewidencji urzędów pracy***

Wyszczególnienie	2013		2014		2015	
	razem	*kobiety*	*razem*	*kobiety*	*razem*	*kobiety*
Bezrobotni	5.102	2.308	5.016	2.207	4.795	2.081
Zarejestrowani po raz kolejny	4.475	2.012	4.385	1.902	4.233	1.828
Poprzednio pracujący	4.298	1.945	4.273	1.868	4.074	1.746
Zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	247	149	237	132	180	94
Zamieszkali na wsi	1.977	849	1.992	831	1.961	849

W grupie osób niepełnosprawnych o statusie poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu odnotowano taką samą tendencję jak w przypadku osób bezrobotnych niepełnosprawnych. Mianowicie liczba osób poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu w analizowanym okresie spadła z 1.516 osób w 2013 r. do 1.334 w 2015 r. tj. o 12,0%.

Podobnie jak w przypadku osób bezrobotnych niepełnosprawnych tak i wśród poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu zdecydowaną większość stanowiły osoby zarejestrowane po raz kolejny – prawie 80% ogólnej liczby w każdym roku analizowanego okresu.

Kategorię – poprzednio pracujących – charakteryzuje ponad 60 % wskaźnik udziału w ogólnej liczbie niepełnosprawnych poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu w każdym roku przedstawianego okresu. Osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy stanowiły w 2013 r. - 3,2%, 3,4% w 2014r. i 2,9% - 2015 r. zaś mieszkańcy wsi w 2013 r. -37,8%, 38,4% w 2014 r. oraz w 2015 r. - 39,5% ogólnej liczby poszukujących pracy

nie pozostających w zatrudnieniu. We wszystkich przedstawionych poniżej kategoriach niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu przewagę stanowili mężczyźni. Szczegółowe dane tak w przypadku liczby ogółem jak i liczby kobiet omawianej grupy przedstawia tabela 2.

Tabela 2. ***Niepełnosprawni poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu będący w ewidencji urzędów pracy***

Wyszczególnienie	2013		2014		2015	
	razem	*kobiety*	*razem*	*kobiety*	*razem*	*kobiety*
Poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu	1.516	607	1.428	586	1.334	515
Zarejestrowani po raz kolejny	1.194	469	1.125	438	1.038	391
Poprzednio pracujący	935	354	878	338	839	307
Zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	48	17	49	19	39	11
Zamieszkali na wsi	573	222	549	233	527	201

Liczba bezrobotnych i poszukujący pracy bezrobotnych w poprzednich latach miała wyraźnie tendencje wzrostową, natomiast porównując analizowane ostatnie 3 lata ten trend się odwraca.

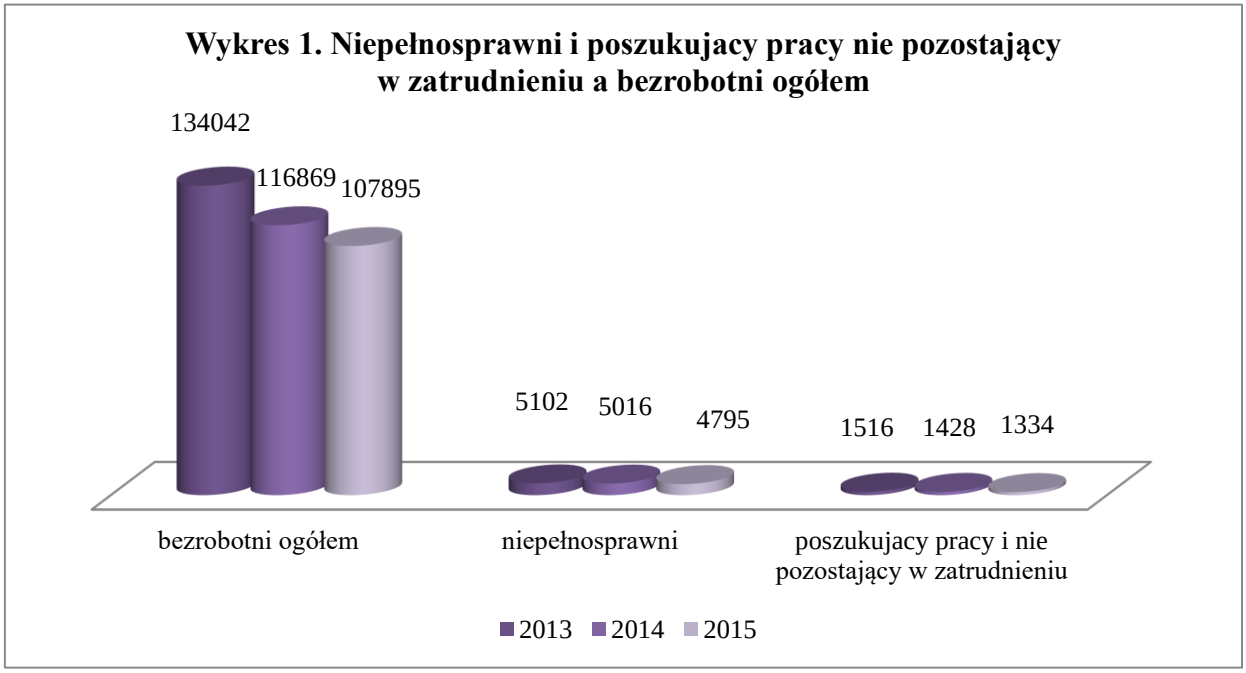

- ***Napływ osób niepełnosprawnych do urzędów pracy w woj. Lubelskim***

Skala napływu do ewidencji urzędów pracy niepełnosprawnych osób w 2015 r. w stosunku do 2014 r. była niższa o 304 osoby (tj. 8,5%), a do roku 2013 o 114 (tj. 3,4%). Taka sama sytuacja ma miejsce w pozostałych kategoriach wymienionych w tabeli 3 jeśli chodzi o spadek w 2015 roku, jedynie przy osobach zamieszkałych na wsi liczba ta była wyższa w porównaniu do w 2013 roku o 47 osób (tj.3,6%) .

Zarówno w 2013 r., 2014 r. i 2015 r. w powiatowych urzędach pracy rejestrowało się więcej mężczyzn niż kobiet. Jedynie w kategorii osób zwolnionych przeważały kobiety. Podobna tendencja jest widoczna w innych kategoriach prezentowanych w tabeli 3.

Tabela 3. ***Bezrobotni niepełnosprawni włączeni do ewidencji urzędów pracy***

Wyszczególnienie	2013		2014		2015	
	razem	*kobiety*	*razem*	*kobiety*	*razem*	*kobiety*
Bezrobotni	3.368	1.630	3.558	1.742	3.254	1.549
Zarejestrowani po raz kolejny	3.001	1.443	3.172	1.544	2.905	1.380
Poprzednio pracujący	2.888	1.403	3.039	1.490	2.762	1.305
Zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	180	110	160	96	116	63
Zamieszkali na wsi	1.295	624	1.455	696	1.342	628

W napływie niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu obserwujemy taką samą tendencję jak w przypadku osób niepełnosprawnych bezrobotnych, czyli w 2015 r. nastąpił spadek w prawie wszystkich kategoriach. Tylko w kategorii zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy nastąpił wzrost o 3 osoby, ale tylko w porównaniu do 2014 r. Napływ osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu z roku na rok zmniejsza się. Największy spadek odnotowano w 2015 r. – wtedy też w porównaniu do 2013 r. zarejestrowały się 142 osoby mniej (tj.21,5%). Duży spadek napływu nastąpił także w kategoriach „zarejestrowani po raz kolejny" w porównaniu do 2013 r. liczba ta zmniejszyła się o 102 osoby (tj. 19,4%) oraz „osobach poprzednio pracujących" - 73 (tj.17,8%). Najmniejszy napływ rejestrujących się był w kategorii „zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy" także w porównaniu do 2013 r. liczba ta zmniejszyła się tylko o 2 osoby. W wymienionych kategoriach wśród rejestrujących się w urzędach pracy dominowali mężczyźni.

Tabela 4. ***Niepełnosprawni poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu włączeni do ewidencji urzędów pracy***

Wyszczególnienie	2013		2014		2015	
	razem	*kobiety*	*razem*	*kobiety*	*razem*	*kobiety*
Poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu	661	297	593	254	519	213
Zarejestrowani po raz kolejny	525	229	448	190	423	179
Poprzednio pracujący	411	162	365	139	338	135
Zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	21	8	16	5	19	5
Zamieszkali na wsi	244	103	201	83	188	79

Wykres nr 2 przedstawia napływ osób niepełnosprawnych wraz z osobami poszukującymi pracy w wybranych grupach. Zauważyć można, że po wzroście napływu w 2014 r. nastąpił spadek we wszystkich kategoriach.

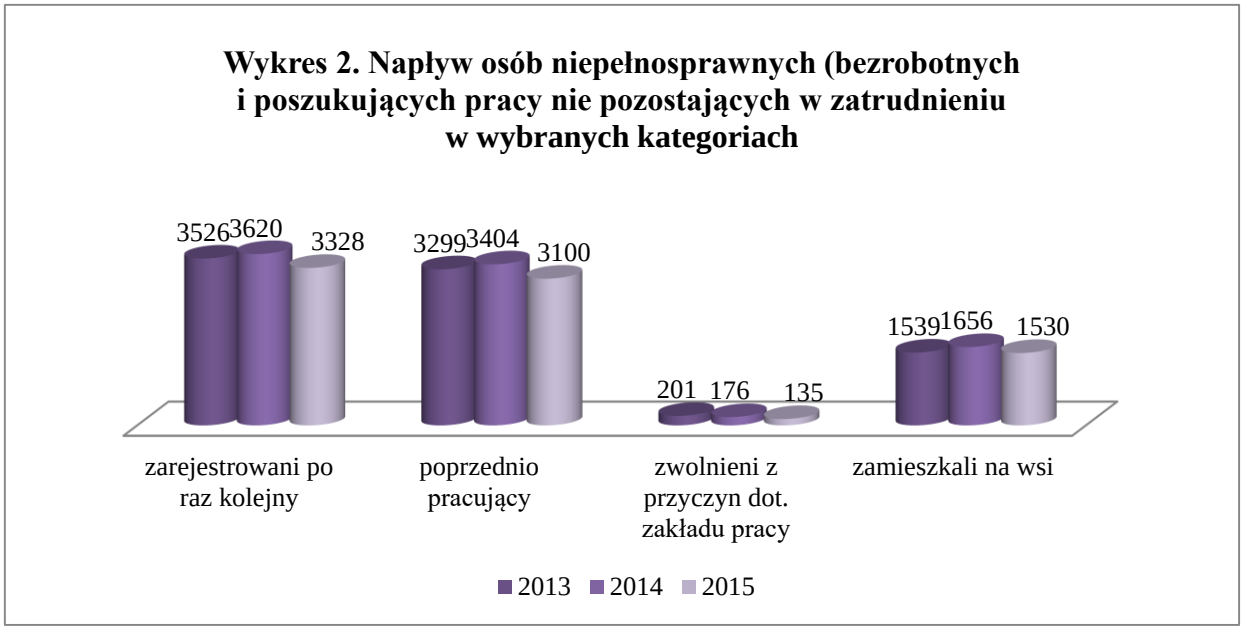

- ***Osoby niepełnosprawne z prawem do zasiłku***

Małą grupę wśród osób niepełnosprawnych stanowią osoby pobierające zasiłek. Udział uprawnionych do zasiłku osób niepełnosprawnych do ogółu uprawnionych do zasiłku bezrobotnych wynosił 4,1% - 2013 r., 5,7% - 2014 r. oraz 4,8% - 2015 r. Natomiast w wśród grupy osób niepełnosprawnych ten wskaźnik był troszkę wyższy i wynosił: 10,8% - 2013 r. , 10,3% - 2014 r. oraz 9,2%-2015 r. Poniższa tabela nr 5 przedstawia skalę osób niepełnosprawnych uprawnionych do zasiłku. W analizowanych latach najwięcej osób uprawnionych do zasiłku było zarejestrowanych odpowiednio:

- ✓ w 2013 r. w mieście Lublin 137, powiecie kraśnickim 44 i puławskim 29 osób,
- ✓ w 2014 r. miasto Lublin 121, powiecie biłgorajskim 34, lubelskim i łukowskim po 29 osób,
- ✓ w 2015 r. w mieście Lublin 84, powiecie biłgorajskim 35 i łukowskim 33 osoby.

Tabela 5. Osoby niepełnosprawne z prawem do zasiłku w powiatach

PUP	2013		2014		2015	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Biała Podlaska W tym *powiat grodzki* *Powiat ziemski*	22 12	9 6	10 11	7 5	16 13	9 6
Biłgoraj	23	12	34	18	35	16
Chełm w tym: *powiat grodzki* *powiat ziemski*	13 14	8 9	19 9	12 3	11 7	4 3
Hrubieszów	8	6	12	7	18	8
Janów Lubelski	7	4	5	0	5	2
Krasnystaw	16	6	14	7	7	2
Kraśnik	44	24	28	17	21	11
Lubartów	23	13	24	12	15	7
MUP Lublin	137	79	121	70	84	50
PUP Lublin	26	17	29	15	19	8
Łęczna	25	18	20	15	19	12
Łuków	26	11	29	22	33	21
Opole Lubelskie	4	2	10	3	11	5
Parczew	12	7	3	3	6	1
Puławy	29	13	26	9	19	14
Radzyń Podlaski	18	11	11	4	11	7
Ryki	18	8	16	9	9	7
Świdnik	17	9	23	12	23	14
Tomaszów Lubelski	16	9	17	7	11	4
Włodawa	4	0	6	4	6	0
Zamość w tym: *powiat grodzki* *powiat ziemski*	19 20	9 8	16 22	9 11	26 17	7 8
Ogółem	**553**	**298**	**515**	**281**	**442**	**226**

II Struktura bezrobocia osób niepełnosprawnych

Wśród cech różnicujących stan bezrobocia wyodrębnić można: płeć, miejsce zamieszkania, wiek, staż pracy, poziom wykształcenia, a dodatkowo wśród osób niepełnosprawnych, stopień i rodzaj niepełnosprawności.

- ***Płeć***

Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych ogółem stopniowo zaczyna maleć, jednakże utrzymuje się tendencja stałego wzrostu liczby bezrobotnych niepełnosprawnych mężczyzn. Ich odsetek w poszczególnych latach wynosił: 2013 r. –54,8%, 2014 r. –56% 2015 r. - 56,6%. Podobna sytuacja miała miejsce wśród niepełnosprawnych poszukujących pracy, w 2013 r. mężczyźni stanowili - 60%, 2014 r. -59%, a w 2015 r. - 61,4%.

Stan bezrobocia osób niepełnosprawnych i poszukujących pracy względem płci przedstawia tabela 6.

Tabela 6. ***Bezrobotni niepełnosprawni i poszukujący pracy według płci***

Wyszczególnienie	2013		2014		2015	
	mężczyźni	*kobiety*	*mężczyźni*	*kobiety*	*mężczyźni*	*kobiety*
Bezrobotni niepełnosprawni	2.794	2.308	2.809	2.207	2.714	2.081
Poszukujący pracy	909	607	842	586	819	515

- ***Miejsce zamieszkania***

Województwo lubelskie charakteryzuję się przewagą osób bezrobotnych niepełnosprawnych zamieszkałych w mieście. Skala bezrobotnych osób niepełnosprawnych zamieszkałych na wsi w latach 2013 - 2015, kształtowała się następująco: 38,7% w 2013 r., 39,7% w 2014 r., 40,9% w 2015r.

Tabela 7. ***Bezrobotni niepełnosprawni i poszukujący pracy według miejsca zamieszkania***

Wyszczególnienie	2013		2014		2015	
	miasto	*wieś*	*miasto*	*wieś*	*miasto*	*wieś*
Bezrobotni niepełnosprawni	3.125	1.977	3.024	1.991	2.834	1.961
Poszukujący pracy	943	573	879	549	807	527

W przypadku niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu (wykres 3) mamy do czynienia także z przewagą mieszkańców miast. W grupie niepełnosprawnych poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu mieszkańcy wsi stanowili: 37,8% w 2013 r., 38,4% w 2014 r., a w 2015 r. - 39,5%.

Wykres 3. Niepełnosprawni (bezrobotni i poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu) wg miejsca zamieszkania

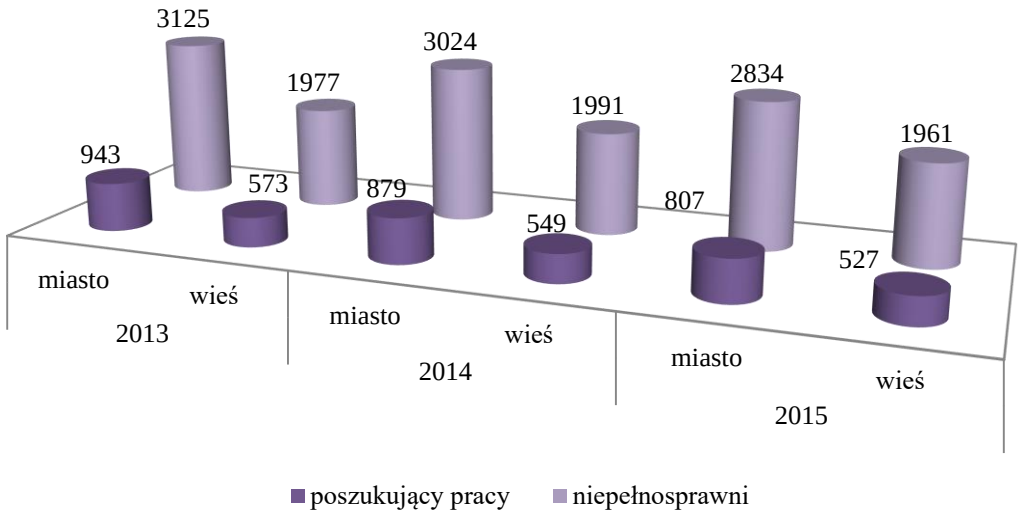

- ***Wiek***

Kolejnym czynnikiem różnicującym bezrobocie niepełnosprawnych jest wiek. W badanym okresie najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych występowało w przedziale wiekowym 45 – 54 lata, gdzie w roku 2013 zarejestrowanych było 30,2% bezrobotnych niepełnosprawnych ogółem a w 2014 r. – 27,9%. Bezrobotne

niepełnosprawne kobiety w tym przedziale stanowiły w poszczególnych latach odpowiednio 33,3%, 31,2% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych kobiet.
Na drugim miejscu znajduje się przedział wiekowy 55-59 lat tutaj bezrobotni stanowili w 2013 r.- 21,6%, a w 2014 r. - 23,6%. Co świadczy o tym, że rejestry bezrobotnych zasilają osoby w wieku produkcyjnym. Na przełomie dwóch lat widać, że w tylko w dwóch przedziałach wiekowym nastąpił wzrost liczby bezrobotnych niepełnosprawnych.

Dwie najmniej liczne grupy bezrobotnych to niepełnosprawni w wieku 18 – 24 lata stanowili w poszczególnych latach: 6,1% w 2013 r., 6,0% w 2014 r. jak i osoby 60 lat i więcej w 2013 r. stanowili 8,0%, a w 2014 r.- 9,7%.
Strukturę bezrobotnych niepełnosprawnych według wieku przedstawia tabela 8.

Tabela 8. ***Bezrobotni niepełnosprawni według wieku***

Przedział wiekowy	***2013 r.***		***2014 r.***	
	ogółem	***kobiety***	***ogółem***	***kobiety***
18 - 24 lata	310	120	300	133
25 - 34 lata	805	399	751	356
35 - 44 lata	937	452	898	444
45 – 54 lata	1.540	778	1.397	688
55 – 59 lat	1.100	544	1.182	549
60 lat i więcej	410	15	488	37
Razem	***5.102***	***3.125***	***5.016***	***2.207***

W związku ze zmianami wprowadzonymi przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w formularzach na 2015 r. nie da się zestawić danych z tego roku z danymi z lat poprzednich, dlatego też są one analizowane oddzielnie. W 2015 r. najwięcej osób niepełnosprawnych zostało zarejestrowanych w przedziale wieku 55-59 lat -23,1%, kobiety w tym przedziale stanowiły - 25,2%. Następnie osoby w wieku 50-54 lata -16,3%, kobiety -18,9%. Podobnie dużą frekwencją wykazał się przedział wiekowy 30-39 lat gdzie osoby niepełnosprawne stanowiły 15,8%, a kobiety 16,5%. W analizowanym roku najmniejszy

odsetek bezrobotnych stanowiły osoby młode i tak w przedziale 18-24 lata stanowili 6% a 25-29 lat 6,8%.

Tabela 9. ***Bezrobotni niepełnosprawni według wieku w 2015***

Przedział wiekowy	*2015 r.*	
	ogółem	*kobiety*
18 - 24 lata	286	134
25 - 29 lat	324	168
30-39 lat	757	343
40- 44 lata	464	214
45 – 49 lata	481	239
50 – 54 lat	779	394
55-59 lat	1.106	524
60 lat i więcej	598	65
Razem	***4.795***	***2.081***

W latach 2013 - 2014 najwięcej osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu odnotowano w grupie 25-34 lata. W tym okresie wskaźniki procentowe w tej grupie to 26,6% w 2013 r. i 24,5% w 2014 r. Natomiast najmniej osób odnotowano w kategorii 18-24 lata niepełnosprawni stanowili w niej odpowiednio 2013 r.- 5,8%, a w 2014 r. – 5,3%.

Kobiety niepełnosprawne poszukujące zatrudnienia dominowały w grupie wiekowej 25-34 lata: w 2013 r. stanowiły 30,1%, w 2014 r. 26,8%. Na przeciwnym biegunie znalazły się kobiety w grupie 60 lat i więcej stanowiły one w 2013 r.- 4,6%, a w 2014 r.- 5,1%.

Tabela 10. ***Niepełnosprawni poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu według wieku***

Przedział wiekowy	*2013 r.*		*2014 r.*	
	ogółem	*kobiety*	*ogółem*	*kobiety*
18 - 24 lata	88	36	75	38
25 - 34 lata	403	183	350	157
35 - 44 lata	331	135	348	148
45 – 54 lata	303	123	284	118

55 – 59 lat	243	102	213	95
60 lat i więcej	148	28	158	30
Razem	***1.516***	***607***	***1.428***	***586***

W 2015 r. najwięcej osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu było w przedziale wieku 30-39, gdzie stanowili 27,4%, kobiet także było najwięcej w tym wieku i stanowiły one 26,6%. Kolejny przedział wiekowy stanowią osoby w wieku 55-59 - 14%. Zarówno w przypadku osób niepełnosprawnych bezrobotnych jak i poszukujących pracy pozostających bez zatrudnienia najmniej zarejestrowanych było młodych osób w przedziale wiekowym 18-24 lata.

Tabela 11. ***Niepełnosprawni poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu według wieku w 2015 r.***

Przedział wiekowy	***2015 r.***	
	ogółem	***kobiety***
18 - 24 lata	59	26
25 - 29 lata	146	66
30-39 lat	365	137
40- 44 lata	150	61
45 – 49lata	143	55
50 – 54 lat	133	63
55-59 lat	187	79
60 lat i więcej	151	28
Razem	***1.334***	***515***

- ***Staż pracy***

Innym kryterium różnicującym zarejestrowane osoby jest staż pracy. Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych najmniejszą grupę stanowią osoby z ponad 30-letnim stażem pracy. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych niepełnosprawnych oscyluje w granicach 4,5% do 5,2% w analizowanych latach. Znacznie liczniejszą grupę od powyższej stanowią osoby bezrobotne niepełnosprawne ze stażem pracy od 5 do 10 lat. Ich udział w ogólnej liczbie

omawianej subpopulacji wynosił ok. 13,0% w omawianych latach. Poziom bezrobocia osób niepełnosprawnych ze stażem pracy do 1 roku jak i 1 – 5 lat jest zbliżony do poziomu występującego w grupie osób ze stażem pracy 20 – 30 lat. Udział każdej z tych grup w ogólnej liczbie bezrobotnych niepełnosprawnych poprzednio pracujących waha się w granicach 15,1% - 16,2%.

Bezrobocie niepełnosprawnych najbardziej dotknęło ludzi ze stażem pracy 10 – 20 lat. Właśnie ta grupa stanowiła największe rezerwy niepełnosprawnych pracobiorców; jej udział wśród ogólnej liczby niepełnosprawnych bezrobotnych wynosił: w 2013 r. – 20,1%, w 2014 r. – 19,3% oraz w 2015 r.- 19,2%.

W tabeli 12 obok danych o bezrobotnych niepełnosprawnych zamieszczono również dane o niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu według stażu pracy. Wśród niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu podobnie jak w przypadku bezrobotnych niepełnosprawnych największe rezerwy potencjalnych pracobiorców tkwią w dwóch grupach do 1 roku i ze stażem pracy 10 – 20 lat. Udział osób nie pracujących do 1 roku w stosunku do wszystkich niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu wynosił w 2013 r. - 16,0%, w 2014 r. - 16,9%, a w 2015 r.- 17,9%. Natomiast liczba osób ze stażem pracy 10-20 lat przedstawiała się następująco w 2013 r.– 14,4%, w 2014 r.- 14,1% w 2015 r.-12,6%. Wśród osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu znajduję się także duży odsetek osób, które w ogóle nie posiadają stażu pracy i tak w 2013 r. wynosił on 38,3%, w 2014 r. - 38,5% a w 2015 r. - 37,1%.

Tabela 12. ***Bezrobotni niepełnosprawni oraz niepełnosprawni poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu według stażu pracy***

Staż pracy	*Bezrobotni niepełnosprawni*			*Niepełnosprawni poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu*		
	2013 r.	*2014 r.*	*2015r.*	*2013 r.*	*2014 r.*	*2015r.*
Do 1 roku	772	776	778	242	242	239
1 – 5 lat	816	808	769	196	180	185
5 – 10 lat	662	657	654	134	137	130
10 – 20 lat	1.026	967	920	219	202	168
20 – 30 lat	794	804	731	119	90	94
30 lat i więcej	228	261	222	25	27	23
Poprzednio pracujący ogółem	**4.298**	**4.273**	**4.074**	**935**	**878**	**839**
Bez stażu pracy	804	743	721	581	550	495
Razem	**5.102**	**5.016**	**4.795**	**1.516**	**1.428**	**1.334**

- ***Wykształcenie***

Bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na sytuację osób niepełnosprawnych na rynku pracy jest wykształcenie. To miedzy innymi ono różnicuje poziom aktywności tych osób. Pod względem wykształcenia wśród bezrobotnych niepełnosprawnych największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz z zasadniczym zawodowym. Te dwie grupy stanowiły razem ponad 60% wszystkich bezrobotnych niepełnosprawnych. Dane te pokazują, iż osoby niepełnosprawne są gorzej wykształcone niż osoby w pełni sprawne. Dość liczną grupę stanowiły osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym, ich udział oscylował nieznacznie powyżej 20% w każdym roku.

Tabela 13. ***Bezrobotni niepełnosprawni oraz niepełnosprawni poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu według wykształcenia***

Wykształcenie	*Bezrobotni niepełnosprawni*			*Niepełnosprawni poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu*		
	2013 r.	*2014 r.*	*2015 r.*	*2013 r.*	*2014 r.*	*2015r.*
Wyższe	388	409	378	234	216	197
Policealne i średnie zawodowe	1.121	1.094	1095	390	375	331
Średnie ogólnokształcące	429	407	407	152	139	133
Zasadnicze zawodowe	1.595	1.589	1486	419	398	372
Gimnazjalne i poniżej	1.569	1.517	1429	321	300	301
Razem	**5.102**	**5.016**	**4.795**	**1.516**	**1.428**	**1.334**

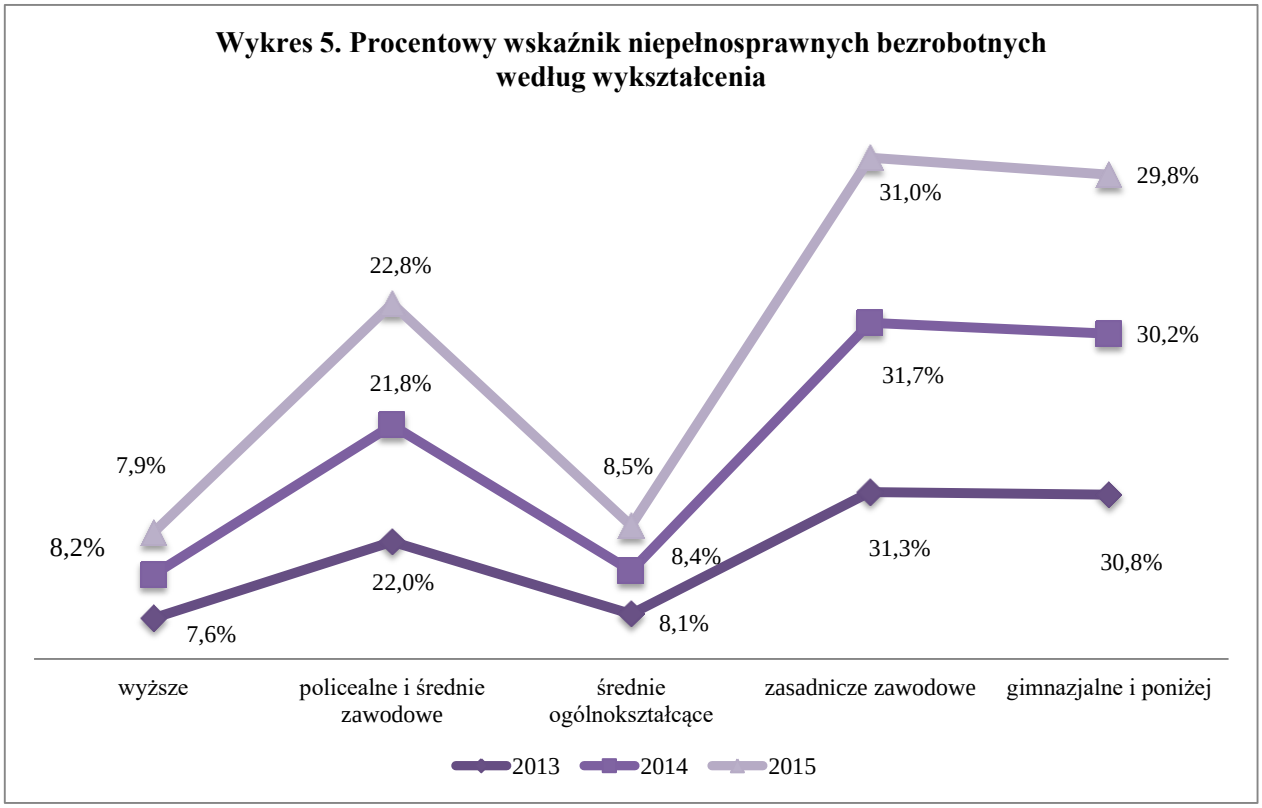

Można stwierdzić, że im wyższe wykształcenie, tym większa aktywności zawodowa. Najmniejszy odsetek w grupie bezrobotnych zajmowały osoby z wyższym i średnim

wykształceniem. Pierwsza grupa stanowiła nieznaczny odsetek bezrobotnych niepełnosprawnych: w 2013 r.– 7,6%, w 2014 r.-8,2 % w 2015 r. - 7,9% podobnie jest z drugą grupą gdzie w 2013 r. - 8,1%, w 2014 r. - 8,4% oraz w 2015 r. - 8,5%.

Wykres 6. Procentowy wskaźnik niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostający w zatrudnieniu wg wykształcenia

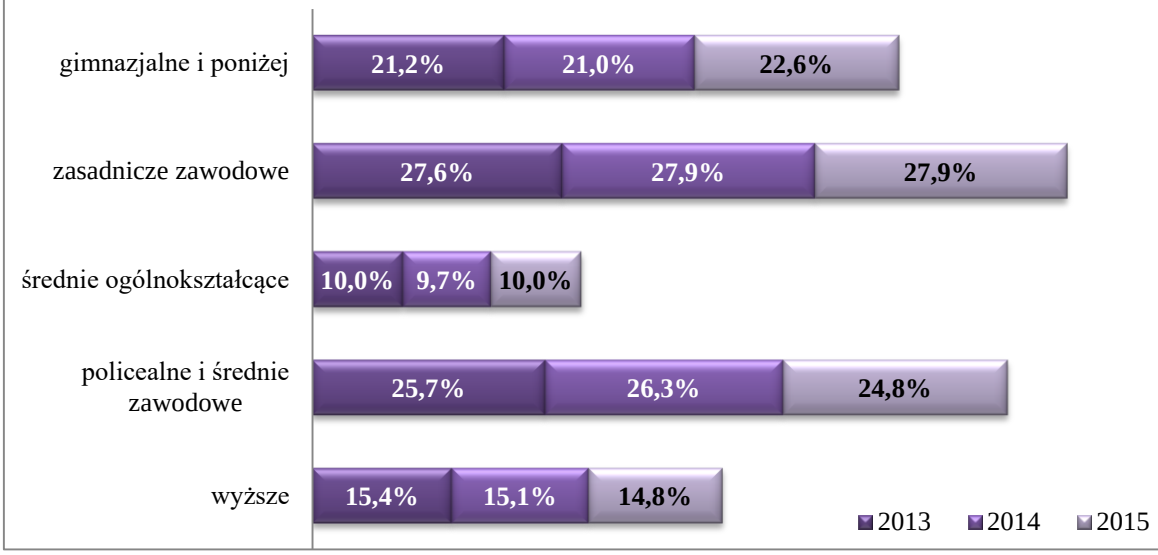

Struktura osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu odbiega nieco od struktury osób bezrobotnych niepełnosprawnych. W tym przypadku najliczniejszą reprezentację stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

- ***Stopień niepełnosprawności***

Dodatkową, cechą różnicującą niepełnosprawnych jest stopień niezdolności do pracy określony odpowiednim orzeczeniem stopnia niepełnosprawności. Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych określa trzy stopnie niepełnosprawności. Zostały one wyszczególnione w tabeli 14.

Tabela 14. ***Struktura osób niepełnosprawnych według stopnia niepełnosprawności***

Wyszczególnienie		*Bezrobotni*			*Poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu*		
		2013 r.	*2014 r.*	*2015 r.*	*2013 r.*	*2014 r.*	*2015r.*
Stopień niepełnosprawności	Znaczny	94	106	77	293	297	262
	Umiarkowany	1.178	1.285	1.238	909	847	844
	Lekki	3.830	3.625	3.480	314	284	228

Wśród osób bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych w urzędach pracy dominują osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności: 75,1 % w 2013 r., 72,3 % w 2014 r. 72,6% w 2015 r. Wysokie rejestrowane bezrobocie w tej kategorii wynika z faktu, że cechuje ją wysoka aktywność zawodowa, a ponadto większa podatność na utratę pracy i trudności związane z jej ponownym znalezieniem.

Inaczej niż u osób bezrobotnych niepełnosprawnych kształtuje się struktura niepełnosprawnych poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu. W tym przypadku choć najliczniej rejestrują się osoby ze stopniem umiarkowanym i lekkim, to i tak osób ze stopniem lekkim jest kilkakrotnie mniej niż w przypadku osób bezrobotnych niepełnosprawnych. Można zauważyć zmiany w porównaniu z poprzednimi latami, że w przypadku osób ze stopniem umiarkowanym w latach 2013-2015 jest ich mniej o ok. 20% od niepełnosprawnych bezrobotnych. Natomiast pozostała przewaga liczebna niepełnosprawnych poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu nad niepełnosprawnymi bezrobotnymi charakteryzująca się stopieniem znacznym niepełnosprawności i była ona trzykrotnie wyższa.

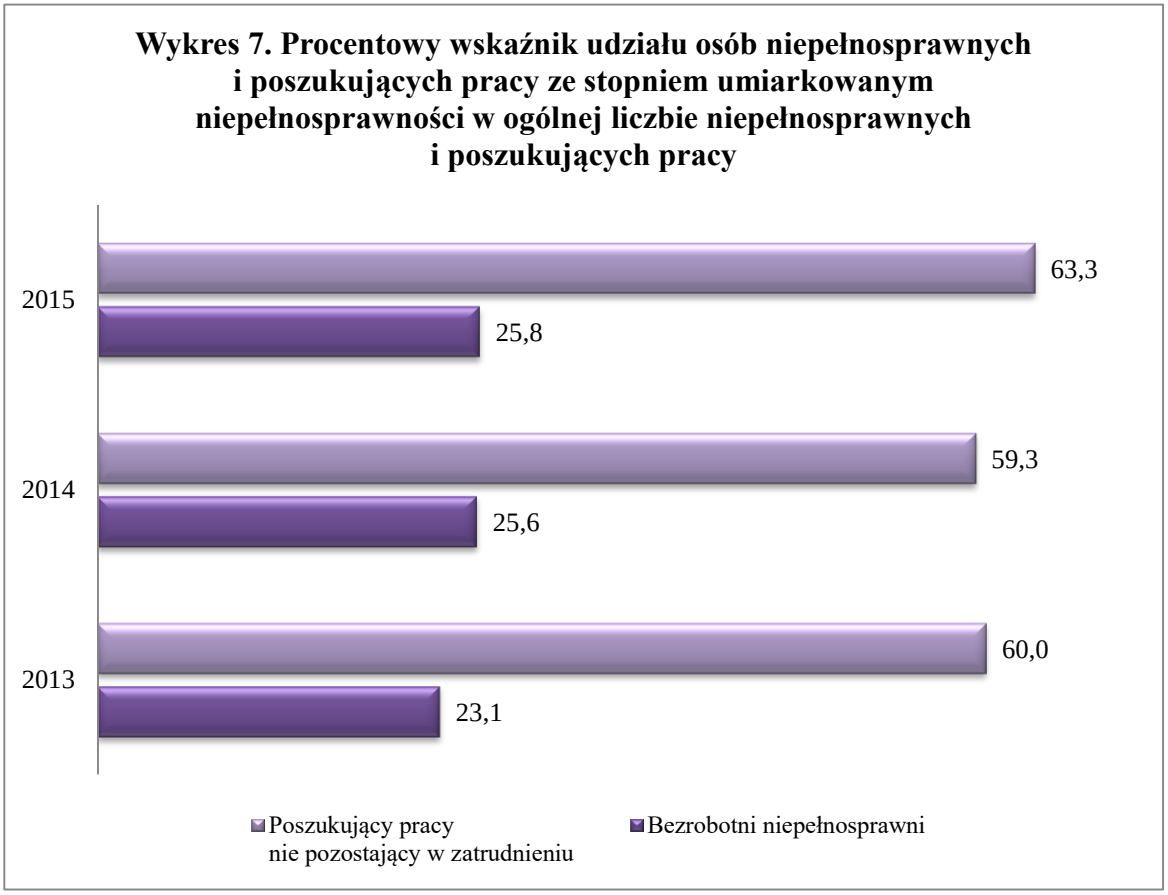

- ***Podział według rodzaju niepełnosprawności***

Obok struktury osób niepełnosprawnych według stopnia niepełnosprawności wyodrębnia się bardziej szczegółowy podział *według rodzaju niepełnosprawności* - tabela 15. Podział ten ujmuje osoby niepełnosprawne według określonych chorób. W zestawieniu tym najwięcej osób niepełnosprawnych bezrobotnych zaliczonych jest do kategorii z upośledzeniem narządu ruchu. Udział tej kategorii wynosił: po 27,5% w latach 2013- 2014 i 27,3% w 2015r.

W grupie poszukujących pracy także dominują osoby z upośledzeniem narządu ruchu. Wskaźniki procentowe tej grupy przedstawiały się następująco: 16,7% w 2013 r., 16,3% w 2014 r. i 16,2% w 2015 r.

W grupie bezrobotnych niepełnosprawnych dość licznie występowały jeszcze osoby z chorobami neurologicznych oraz z chorobami układu oddechowego i krążenia. Ich procentowy udział kształtował się w przedziale od 17,4% w 2013 r. do 18,6% w 2015 r. w przypadku grupy z chorobami krążenia od 11,0% w 2013 r., 11,1% w 2014 r. i 10,1% w 2015 r., mniejsze wskaźniki odnotowano w przypadku osób z chorobami psychicznymi. Ich udział w populacji bezrobotnych niepełnosprawnych w 2013 r. wynosił 10,6%, w 2014 r. 11,1% i w 2015 r.-10,9%. Dalej plasowały się kategorie osób z chorobami:

- ✓ chorobami narządu wzroku 5,6% - 5,5%,
- ✓ zaburzeniami głosu i mowy i chorobami słuchu 5,3%-5,8%.

Tabela 15. ***Struktura osób niepełnosprawnych według rodzaju niepełnosprawności***

Wyszczególnienie		***Bezrobotni***			***Poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu***		
		2013r.	***2014 r.***	***2015 r.***	***2013r.***	***2014 r.***	***2015r.***
Rodzaj niepełnosprawności	Upośledzenie umysłowe	39	34	39	46	40	34
	Choroby psychiczne	539	557	521	205	205	213
	Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	294	271	255	74	78	69
	Całościowe zaburzenia rozwojowe	3	3	5	2	2	1
	Choroby narządu wzroku	285	276	267	147	144	121
	Upośledzenia narządu ruchu	1403	1380	1308	253	233	216
	Epilepsja	224	245	222	55	44	44
	Choroby układu oddechowego i krążenia	563	555	482	77	64	69
	Choroby układu pokarmowego	115	119	111	14	15	21
	Choroby układu moczowo-płciowego	73	66	70	19	19	18
	Choroby neurologiczne	886	882	894	214	205	201
	Inny	544	513	505	200	194	160
	Nieustalony	134	115	116	210	185	167

Wśród poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu pod względem liczebnym wyróżniają się osoby o schorzeniach określonych jako:

- ✓ *nieustalone,* których udział w analizowanym okresie zawierał się w przedziale 12,5%- 13,9% ogólnej ich liczby,
- ✓ choroby narządu ruchu 16,2% - 16,7%,
- ✓ choroby neurologiczne 14,1% - 15,1%,
- ✓ chorobami psychicznymi 13,5% - 16,0%,
- ✓ jak również w kategorii nazwanej jako *inne* tutaj osoby plasowały się od 13,2% - 12,0%.

Na przełomie lat 2013-2015 w przypadku osób niepełnosprawnych w większości kategorii odnotowano spadek, poza osobami z chorobami neurologicznymi i całościowymi zaburzeniami rozwojowymi, gdzie odnotowano wzrost. W grupie zaś osób niepełnosprawnych poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu spadek liczby zarejestrowanych odnotowano w grupach z upośledzeniem umysłowym, zaburzeniami głosu, mowy i chorobami słuchu, całościowymi zaburzeniami rozwojowymi, narządu wzroku, upośledzeniem narządu ruchu, układu moczowo-płciowego oraz z innymi i nieustalonymi.

III Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w urzędach pracy dotychczas niepracujące

Szczególną kategorią bezrobotnych jak i poszukujących pracy są osoby, które w ogóle nie pracowały, czyli osoby bez stażu pracy. Większość z nich stanowią osoby młode. Pierwszy kontakt z pracą jest bardzo ważny. Młodzi ludzie właśnie w pierwszej pracy zaczynają wykorzystywać wcześniej nabytą wiedzę teoretyczną. Wiedza teoretyczna zastosowana w praktyce ma szansę na utrwalenie i efektywne jej wykorzystanie w przyszłości. Nierzadko zdarza się, że pewne doświadczenia zdobyte w pierwszej pracy owocują przez wiele lat, a niekiedy nawet przez całe życie.

Analizując poszczególne półrocza lat 2013-2015 wśród bezrobotnych niepełnosprawnych nie posiadających stażu pracy można zauważyć, że w każdym analizowanym roku jest tak, że w I półroczu osób bez stażu pracy jest mniej niż kiedy rejestrują się na koniec roku. Tendencja takich osób w poszczególnych półroczach jest lekko spadająca. Licząc od I półrocza 2013 r. gdzie było ich 713 osób. Przy czym w półroczu II 2013 r. liczba osób bez stażu wzrosła do 804 (tj.12,8%), w kolejnym półroczu znowu uległa zmniejszeniu do 729, a następnie w II półroczu 2014 r. znów lekko zwiększyła się o 14 osób i wynosiła 743.

W I półroczu 2015 r. osób bez stażu było najmniej w przeciągu 3 analizowanych lat – 671, w stosunku do poprzedniego półrocza osób takich było mniej o 72 (tj. 9,7%).

W przypadku niepełnosprawnych poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu wskaźnik udziału osób bez stażu pracy był jeszcze wyższy niż w przypadku bezrobotnych niepełnosprawnych. Początek analizowanego okresu zapisał się tutaj wskaźnikiem 36,2%. W drugim półroczu 2013 r. wskaźnik ten wzrósł względem pierwszego półrocza o 2,1 pkt procentowego. W następnym roku odnotowano spadek tego wskaźnika o 2,1 % i z powrotem do poziomu 36,2% w I półroczu 2014 r. by w końcu roku 2014 odnotować ponowny wzrost o 2,3 pkt procentowego (tj. 38,5%). W następnym roku znów nastąpił spadek 1,3% (37,2), tak by na koniec II półrocza 2015 r. odnotować niewielki spadek o 0,1 % (37,1%).

Półroczne zestawienia niepełnosprawnych (tabela 16) w sposób szczegółowy pokazują tendencje zachodzące wśród tej grupy zarejestrowanych. Z kolei wykres 8 przedstawia udział wszystkich osób niepełnosprawnych bez stażu pracy w ogólnej liczbie niepełnosprawnych z ewidencjonowanych w urzędach pracy w końcu każdego roku analizowanego okresu.

Tabela 16. ***Niepełnosprawni bez stażu pracy (stan na koniec półrocza)***

Rok/ półrocze	*Bezrobotni niepełnosprawni*			*Niepełnosprawni poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu*		
	ogółem	*bez stażu pracy*	*% udział osób bez stażu w liczbie ogółem*	*ogółem*	*bez stażu pracy*	*% udział osób bez stażu w liczbie ogółem*
I półrocze 2013 r.	4.599	713	15,5	1.448	524	36,2
II półrocze 2013 r.	5.102	804	15,8	1.516	581	38,3
I półrocze 2014 r.	4.857	729	15,0	1.429	518	36,2
II półrocze 2014 r.	5.016	743	14,8	1.428	550	38,5
I półrocze 2015r.	4.836	671	13,9	1.403	496	37,2
II półrocze 2015 r.	4.795	721	15,0	1.334	495	37,1

Wykres 8. Procentowy udział niepełnosprawnych bez stazu pracy w ogólnej liczbie niepełnosprawnych (bezrobotnych i poszukujacych pracy nie pozsotających w zatrudnieniu)

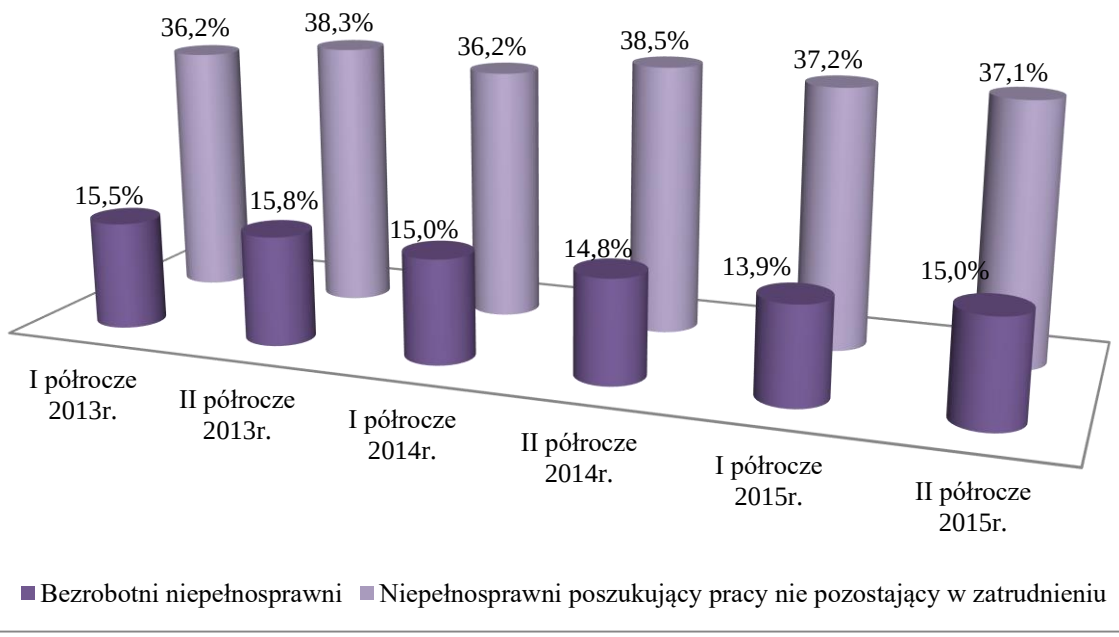

IV Struktura osób niepełnosprawnych według czasu pozostawania bez pracy

Rozważając problemy związane z bezrobociem należy zauważyć, że bardzo ważnym elementem jest czas pozostawania bez pracy. Badania socjologiczne dowodzą, że osoby z dłuższym okresem pozostawania bez pracy mają większe trudności ze znalezieniem nowej pracy niż osoby o krótszym okresie bezrobocia. Inaczej mówiąc okres pozostawania bez pracy jest wprost proporcjonalny do stopnia trudności reaktywacji zawodowej i odwrotnie proporcjonalny do aktywności w poszukiwaniu pracy.

W województwie lubelskim najwięcej osób niepełnosprawnych pozostawało bez pracy ponad 24 miesiące. Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych jak i nie pozostających w zatrudnieniu stanowiły one blisko jedną trzecią. Znaczące miejsce w populacji niepełnosprawnych zajmowały również osoby ze stażem bezrobocia 12-24 miesiące i to zarówno wśród bezrobotnych (17,7% - 17,2%) jak i poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu (16,7% - 19,5%). Bezrobotne osoby niepełnosprawne zaliczane do długotrwale

bezrobotnych stanowiły: 49,3% bezrobotnych niepełnosprawnych w 2013 r., 51,1% w 2014 r. i 51,2% - 2015 r.

Niepełnosprawni poszukujący pracy i niepozostający w zatrudnieniu o tzw. długotrwałym pozostawaniu bez pracy, czyli ponad 12 miesięcy, stanowili poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu w 2013 r. - 52,0 %, w 2014 r.- 58,5%, w 2015r.-58,8%. Niewielki odsetek niepełnosprawnych w poszczególnych latach analizowanego okresu odnotowano z jednomiesięcznym i krótszym okresem pozostawania bez pracy. Ta kategoria w grupie bezrobotnych niepełnosprawnych zawierała się w przedziale 6,9% - 7,1%, zaś w grupie poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu w przedziale 3,9% - 5,1%.

Z dokonanej analizy widać, że wraz ze wzrostem czasu pozostawania bez pracy rośnie liczba osób zarejestrowanych zarówno bezrobotnych niepełnosprawnych jak i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu. Na przestrzeni analizowanych lat 2013-2015 w grupie osób niepełnosprawnych bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy najwyższy spadek został odnotowany w przypadku nie pracujących od 6 do 12 miesięcy tj. o 1,9%. Natomiast w przypadku osób poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu najwyższy spadek wystąpił w przedziale od 1 do 3 miesięcy tj. o 4,5%.

Szczegółowo relacje między liczbą zarejestrowanych osób a czasem pozostawania bez pracy opisuje tabela 17.

Tabela 17. ***Niepełnosprawni według czasu pozostawania bez pracy***

Wyszczególnienie	***2013 r.***		***2014 r.***		***2015r.***	
	ogółem	***%***	***ogółem***	***%***	***ogółem***	***%***
Bezrobotni						
Do 1 miesiąca	354	6,9	355	7,1	341	7,1
Od 1 do 3 miesięcy	652	12,8	727	14,5	694	14,5
Od 3 do 6 miesięcy	740	14,5	637	12,7	584	12,2
Od 6 do 12 miesięcy	840	16,5	734	14,6	722	15,1
Od 12 do 24 miesięcy	905	17,7	872	17,4	824	17,2
Powyżej 24 miesięcy	1611	31,6	1691	33,7	1630	34,0
Razem	**5102**	**100**	**5016**	**100**	**4795**	**100**
Poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu						
Do 1 miesiąca	78	5,1	66	4,6	52	3,9
Od 1 do 3	246	16,2	167	11,7	162	12,1

miesięcy						
Od 3 do 6 miesięcy	185	12,2	178	12,5	146	10,9
Od 6 do 12 miesięcy	219	14,4	181	12,7	189	14,2
Od 12 do 24 miesięcy	295	19,5	279	19,5	223	16,7
Powyżej 24 miesięcy	493	32,5	557	39,0	562	42,1
Razem	**1516**	**100**	**1428**	**100**	**1334**	**100**

V Aktywizacja zawodowa niepełnosprawnych

Aktywizacja zawodowa jako pewien proces polega na uruchomieniu zespołu działań, przez różne podmioty, prowadzących do przygotowania do pracy, wprowadzania na rynek pracy i zatrudniania poszczególnych osób, w tym osób niepełnosprawnych. Te działania często wieloletnie przygotowują do pracy, np. po uprzednim okresie rehabilitacji społeczno-zawodowej, po usunięciu barier, po rekwalifikacji itp. Aktywizacja zawodowa wymaga uwzględnienia wielu czynników, które doprowadzają do podjęcia pracy i jej wykonywania. Dla prozawodowej aktywności osób niepełnosprawnych potrzebna jest taka polityka rynku pracy, która uwzględni problematykę rehabilitacji, kształcenia, dokształcania, reorientacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych w otwartych zakładach pracy. Wykonywana praca jest podstawą określenia aktywizacji zawodowej. A o osobach zaktywizowanych zawodowo można mówić wtedy, kiedy są zatrudnione, pracują, wykonują określone zadania i uzyskują dochód dzięki tej pracy.

W ten sposób – poprzez podjęcie pracy – w roku 2013 zaktywizowano 36,6% wyłączonych z ewidencji bezrobotnych niepełnosprawnych, w roku 2014 - 32,9% w 2015 r. - 40,3%. Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych podejmujących pracę mieszkańcy wsi w poszczególnych latach odpowiednio stanowili: 34,3%, 31,6% i 38,1%. Bezrobotni niepełnosprawni zdecydowanie częściej byli zatrudniani na niesubsydiowanych miejscach pracy. Udział subsydiowanych miejsc pracy kształtował się w przedziale od 11,8% w 2013 r. do 14,7% w 2015 r.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych także odgrywa rolę przy subsydiowanych miejscach pracy. Chociaż odnotowano tutaj spadek liczby subsydiowanych

miejsc pracy dla bezrobotnych niepełnosprawnych. Miejsca pracy subsydiowane z PFRON dla bezrobotnych niepełnosprawnych wśród pracy subsydiowanej ogółem dla bezrobotnych niepełnosprawnych stanowiły 26,6% w 2013 r., 18,6% w 2014 r. i tylko 11,8% w 2015r.
Subsydiowane miejsca pracy w zakładach pracy chronionej ustępują na rzecz subsydiowanych miejsc pracy w zakładach otwartych. Tylko dwie osoby niepełnosprawne wyrejestrowały się z urzędu pracy z powodu znalezienia posady w ramach pracy subsydiowanej w zakładach pracy chronionej w ciągu trzech analizowanych lat. Opisane formy aktywizacji zawodowej bezrobotnych niepełnosprawnych uzupełniane są *stażami oraz szkoleniami*. Te dwie formy razem wśród wyłączonych z ewidencji bezrobotnych niepełnosprawnych stanowiły w 2013 roku – 7,8%, w 2014 r. – 10,5% , 9,7% - w 2015 r.

Obok zaktywizowanych bezrobotnych niepełnosprawnych duży odpływ z ewidencji nastąpił w wyniku: dobrowolnej rezygnacji lub nie potwierdzenia gotowości do pracy, utraty statusu osoby niepełnosprawnej oraz z innych powodów. Utratę statusu osoby niepełnosprawnej stanowi upływ okresu ważności orzeczenia o niepełnosprawności. Przez wyłączenie z ewidencji z powodów innych należy rozumieć wyłączenie z przyczyn: podjęcia nauki, nabycie praw emerytalnych lub rentowych, nabycie uprawnień do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego. Odpływ niezaktywizowanych osób bezrobotnych niepełnosprawnych z powodów wymienionych jest bardzo duży i stanowi ponad połowę wyłączonych z ewidencji. Dane charakteryzujące wyłączonych z ewidencji bezrobotnych niepełnosprawnych przedstawiono w tabeli 18.

Tabela 18. ***Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych niepełnosprawnych***

	Wyszczególnienie	2013			2014			2015		
		Ogółem	Kobiety	Zamieszkali na wsi	Ogółem	Kobiety	Zamieszkali na wsi	Ogółem	Kobiety	Zamieszkali na wsi
	wyłączeni z ewidencji	2.865	1.423	1.055	3.399	1.639	1.302	3.295	1.615	1.283
W tym z powodu	podjęcie pracy	1.048	569	362	1.118	575	412	1.329	686	489
	praca subsydiowana	124	62	60	145	57	58	195	99	78
	miejsca pracy subsydiowane z PFRON	33	15	12	27	10	6	23	10	10
	miejsca pracy subsydiowane w zakładach pracy chronionej	0	0	0	1	0	0	1	0	0
	praca niesubsydiowana	924	507	302	973	518	354	1134	587	411
	praca sezonowa	90	37	35	90	39	46	9	4	4
	rozpoczęcie stażu	167	80	54	246	140	92	244	150	103
	rozpoczęcie szkolenia	57	32	15	110	50	44	75	29	34
	rezygnacja lub niepotwierdzenie gotowości do pracy	508	195	191	564	215	236	478	188	191
	utrata statusu osoby niepełnosprawnej	493	248	194	545	263	194	600	299	249
	powody inne	521	263	217	747	372	294	303	108	132

Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy i niepozostające w zatrudnieniu podobnie jak bezrobotni niepełnosprawni również korzystały w minionym okresie z różnych form aktywizacji zawodowej. Jednak, w tej grupie, udział osób zaktywizowanych w ogólnej liczbie wyłączonych z ewidencji był o wiele niższy niż w grupie bezrobotnych niepełnosprawnych. Dla przykładu zaktywizowanie, *poprzez podjęcie pracy*, poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu było niższe niż bezrobotnych niepełnosprawnych o 30,4% w roku 2013, o 26,3% w roku 2014 oraz o 34% w 2015r.

Wśród wyłączonych z ewidencji niepełnosprawnych poszukujący pracy nie pozostających w zatrudnieniu mieszkańcy wsi stanowili 40,3% w 2013 r., 35,0% w 2014 r., 35,4% w 2015r. Osoby z tej grupy, które podjęły pracę stanowiły w 2013 r. -7,1%, a rok później już tylko 5,3% przy czym w następnym roku już 8,2% osób podjęło prace. Dane szczegółowe omawianej grupy zamieszczono w poniższej tabeli 19.

Tabela 19. ***Osoby wyłączone z ewidencji niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu***

	Wyszczególnienie	2013			2014			2015		
		Ogółem	Kobiety	Zamieszkali na wsi	Ogółem	Kobiety	Zamieszkali na wsi	Ogółem	Kobiety	Zamieszkali na wsi
	wyłączeni z ewidencji	593	246	239	594	239	208	588	239	208
W tym z powodu	podjęcie pracy	37	19	17	39	15	11	37	16	17
	praca subsydiowana	15	5	5	8	1	0	7	3	1
	miejsca pracy subsydiowane z PFRON	9	4	4	3	1	0	3	2	0
	miejsca pracy subsydiowane w zakładach pracy chronionej	0	0	0	1	0	0	0	0	0
	praca niesubsydiowana	22	14	12	31	14	11	30	13	16
	praca sezonowa	2	2	0	1	0	0	0	0	0
	rozpoczęcie stażu	64	33	41	29	13	10	41	20	10
	rozpoczęcie szkolenia	15	7	5	8	4	4	14	5	9
	rezygnacja lub niepotwierdzenie gotowości do pracy	329	134	116	359	128	123	333	134	114
	utrata statusu osoby niepełnosprawnej	126	44	48	128	62	51	148	59	54
	powody inne	22	9	12	31	17	9	15	5	4

Analizując lata 2013 -2015 można zauważyć iż liczba osób, które wyrejestrowywały się z urzędów pracy wzrastała. Grupa osób, która opuściła rejestry (bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu) w 2013 r. wynosiła 3.458, w następnym roku liczba ta wzrosła o 535 osób (tj. 18,6%) i była równa 3.993, po czym w kolejnym roku spadła o 110 osób (tj. o 2,8%).

Kobiety wśród wyłączonych z ewidencji stanowiły 48,3% w roku 2013, 47,0% w 2014 r. i w 47,7% - 2015 r. Innymi charakterystycznymi wskaźnikami opisującymi sumarycznie (bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu) wyłączenia z ewidencji w latach 2013 – 2015 to: udział osób zamieszkałych na wsi 37,4% 37,8%, 38,4%, podjęcia pracy 31,4%, 29% - 35,2%, rozpoczęcie szkolenia 2,1%, 3,0%, 2,3% stażu 6,7%, 6,9%, 7,3%, rezygnacja lub niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy 24,2%, 23,1%, 20,9% utrata statusu osoby niepełnosprawnej 17,9% ,16,9%, 19,3%. Wielkość odpływu osób niepełnosprawnych w poszczególnych latach zilustrowano na wykresie 9.

Wykres 9. Odpływ osób niepełnosprawnych (bezrobotnych i poszukujacych pracy nie pozostających w zatrudnieniu)

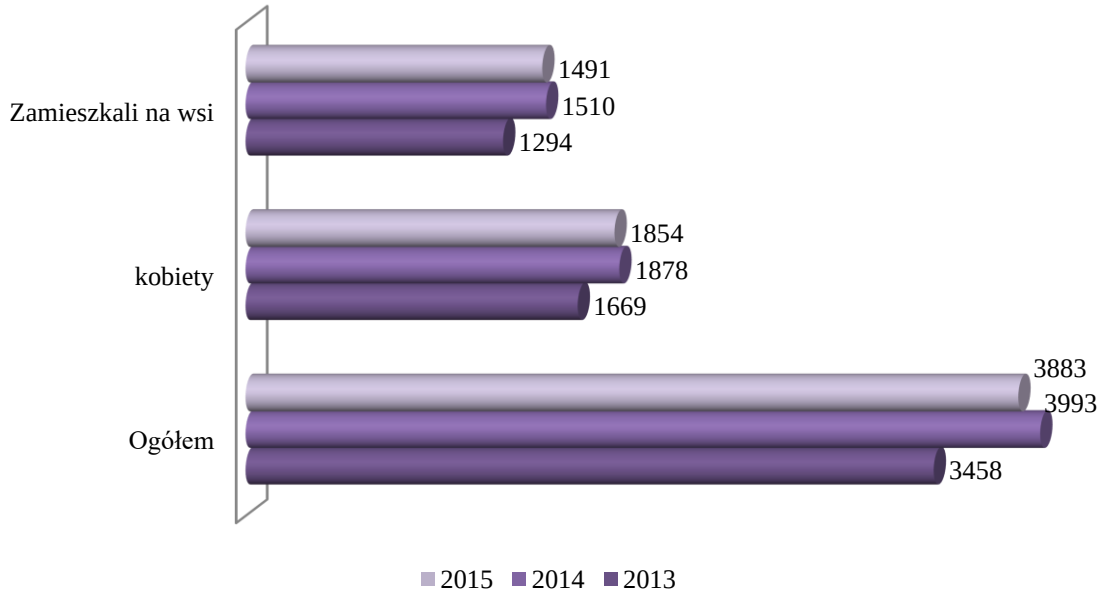

VI Oferty pracy dla osób niepełnosprawnych

Wśród ogólnej liczby ofert zgłaszanych rokrocznie do urzędów pracy, oferty dla osób niepełnosprawnych stanowią jedynie znikomy procent. W poszczególnych kwartałach opisanych lat procentowy udział ofert przeznaczonych dla tej grupy bezrobotnych w stosunku do wszystkich zgłoszonych ofert, kształtował się w przedziale od 2,3% do 4,5%. Najwyższy wskaźnik wynosił 4,5% i został odnotowany w II kwartale 2013 r. natomiast najniższy wskaźnik był w I kwartale 2015 r. - 2,3%.

W latach 2013 - 2015 liczba zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych przekroczyła prawie 2-krotnie liczbę ofert skierowanych do tej grupy bezrobotnych.

Liczba ofert pracy dla osób niepełnosprawnych zmalała w 2015 r. o 442 oferty w porównaniu do 2014 r., podobnie liczba ofert była mniejsza o 144 w stosunku do 2013 r. Najwięcej ofert pracy dla tej grupy pojawiło się w 2014 r. gdzie liczba ta wzrosła o 298 nowych miejsc w porównaniu do 2013 r. Porównując kwartały z danego roku zauważa się pewną zależność na początku (I kwartał) ofert jest dosyć mało po czym w II kwartale rosną, aby w następnych kwartałach znowu się zmniejszyć. Jednakże w IV kwartale jest ich i tak więcej niż w I kwartale (poza rokiem 2013 gdzie było odwrotnie).

Tabela 20. ***Oferty pracy dla osób niepełnosprawnych zgłoszone w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego***

Rok / kwartał	Liczba ofert pracy		Liczba ofert pracy dla niepełnosprawnych		% udział ofert dla osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie ofert
	Ogółem	Wzrost / spadek	Ogółem	Wzrost / spadek	
2013	**43.508**	**+4.732**	**1.618**	**-326**	**3,7**
I kwartał	10.799	+2.942	356	-76	3,3
II kwartał	12.394	+1.595	559	+203	4,5
III kwartał	11.657	-737	426	-133	3,7
IV kwartał	8.658	-2.999	277	-149	3,2
2014	**52.996**	**9.488**	**1.916**	**+298**	**3,6**
I kwartał	12.581	+3.923	339	+62	2,7
II kwartał	15.055	+2.469	653	+314	4,3
III kwartał	14.331	-719	498	-155	3,5

IV kwartał	11.029	-3.302	426	+149	3,9
2015	**56241**	**+3245**	**1474**	**-442**	**2,6**
I kwartał	12159	+1130	284	-142	2,3
II kwartał	15928	-3769	438	+154	2,7
III kwartał	15163	-765	426	-12	2,8
IV kwartał	12991	-2172	326	-100	2,5

Podsumowanie

Sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy jest bardzo trudna, pomimo spadku osób w rejestrach. Osoby niepełnosprawne powinny móc prowadzić normalne, samodzielne życie, dlatego tak ważne jest zapewnienie im dostępu do wszelkiego rodzaju usług. Jedną z najskuteczniejszych form integracji tych osób z resztą społeczeństwa jest praca. Osoba niepełnosprawna dzięki niej staje się samodzielna materialnie, nabiera pewności siebie, poznaje nowe osoby, ma od nich wsparcie, uczy się jak poruszać się w społeczeństwie. W tym celu należy przede wszystkim działać na rzecz zwiększania integracji społecznej, usuwania przeszkód i barier fizycznych oraz zwiększania mobilności, a także wykorzystywania technologii informacyjnych.

Dokonana analiza osób niepełnosprawnych pozwala zdiagnozować następujące stwierdzenia:

- w analizowanym okresie zmniejszyła się liczba osób zarówno niepełnosprawnych bezrobotnych jak i niepełnosprawnych poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu,
- w liczbie bezrobotnych niepełnosprawnych jak i poszukujących pracy dominowali mężczyźni oraz mieszkańcy miast (2/3 bezrobotnych niepełnosprawnych to mieszkańcy miast),

- na koniec grudnia 2015 r. prawo do zasiłku posiadała jedynie co 10 bezrobotna osoba niepełnosprawna,
- z analizowanych kategorii: *zarejestrowani po raz kolejny, poprzednio pracujący, zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy, zamieszkali na wsi* w grupach: *bezrobotni niepełnosprawni i niepełnosprawni poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu* jedynie w kategorii zwolnionych z przyczyn zakładu pracy w grupie bezrobotnych niepełnosprawnych była przewaga kobiet; w pozostałych zaś dominowali mężczyźni;
- bezrobotni niepełnosprawni *zarejestrowani po raz kolejny* stanowili prawie 90% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych,
- niepełnosprawni poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu *zarejestrowani po raz kolejny* stanowili ponad 80% wszystkich zarejestrowanych niepełnosprawnych poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu,
- *osoby poprzednio pracujące* wśród bezrobotnych niepełnosprawnych stanowiły ponad 80%, zaś wśród niepełnosprawnych poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu ponad 60%,
- poprzez podjęcie pracy – w roku 2015 zaktywizowano 40,3% wyłączonych z ewidencji bezrobotnych niepełnosprawnych, w roku 2014 – 32,9%, a w 2013 - 36,6% natomiast wśród poszukujących pracy ten wskaźnik był niższy i wynosił w 2013 r.- 6,2%, 2014 r.- 6,6% i 6,3% w 2015 r.
- wśród bezrobotnych niepełnosprawnych podejmujących pracę mieszkańcy wsi, stanowili znacznie mniejszy odsetek niż mieszkańcy miast. W poszczególnych latach 2013-2015 stanowili: 34,3%, 31,6% i 38,1%. Wśród osób niepełnosprawnych poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu odsetek podejmujących prace był jeszcze niższy 7,1% - 2013 r. 5,3% - 2014 r. i 8,2% w 2015 r.
- bezrobotni niepełnosprawni zdecydowanie częściej byli zatrudniani na niesubsydiowanych miejscach pracy, udział subsydiowanych miejsc pracy kształtował się w przedziale od 11,8% w 2013 r. 13,0% w 2014 r. do 14,7% w 2015 r.
- zaktywizowanie, *poprzez podjęcie pracy*, poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu było niższe niż bezrobotnych niepełnosprawnych o 30,4% w roku 2013, o 26,3% w roku 2014 i aż o 34% w 2015 r.
- w województwie lubelskim najwięcej osób niepełnosprawnych pozostawało bez pracy ponad 24 miesiące (w ogólnej populacji osób niepełnosprawnych stanowiły one blisko jedną trzecią),

- w latach 2013-2014 najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych występowało w przedziale wiekowym 45 – 54 lata. W roku 2013 zarejestrowanych było 30,2% bezrobotnych niepełnosprawnych ogółem, a w 2014 r. – 27,9%,
- bezrobotne niepełnosprawne kobiety, w przedziale wiekowym 45-54 lata stanowiły 33,7% w 2013 r., 31,2% w 2014 r. wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych kobiet,
- w 2015 r. najwięcej osób niepełnosprawnych zostało zarejestrowanych w przedziale wieku 55-59 lat -23,1%, kobiety w tym przedziale stanowiły - 25,2%,
- w grupie osób niepełnosprawnych poszukujących pracy struktura wiekowa przedstawiała się następująco: w latach 2013 - 2014 najwięcej osób poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu odnotowano w grupie 25-34 lata. W tym okresie wskaźniki procentowe w tej grupie to 26,6% w 2013 r. i 24,5% w 2014 r. Natomiast najmniej niepełnosprawnych bezrobotnych zarejestrowało się w grupie 18-24 5,8%-2013 r. i 5,2%-2014 r.
- w 2015 r. najwięcej osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu było w przedziale wieku 30-39 lat, gdzie stanowili 27,4%. Kolejny przedział wiekowy stanowiły osoby w wieku 55-59 - 14%. Zarówno w przypadku osób niepełnosprawnych bezrobotnych jak i poszukujących pracy pozostających bez zatrudnienia najmniej zarejestrowanych było młodych osób w przedziale wiekowym 18-24 lata,
- kobiety niepełnosprawne poszukujących zatrudnienia dominowały w grupie wiekowej 25-34 lata: w 2013 r. stanowiły 30,1% kobiet tej populacji, w 2014 r. 26,8%. Jeśli zaś chodzi o rok 2015 r. to tutaj najwięcej kobiet było w przedziale wiekowym 30-39 lat stanowiły one 26,6%,
- pod względem wykształcenia wśród bezrobotnych niepełnosprawnych największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz z zasadniczym zawodowym, łącznie te grupy stanowiły razem ponad 60% wszystkich bezrobotnych niepełnosprawnych,

- w grupie niepełnosprawnych poszukujących zatrudnienia najliczniejszą reprezentację stanowiły osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – ich udział wynosił w 2013 r. -25,7%, 2014 r.- 26,3% i w 2015 r. -24,8% w badanym okresie oraz zasadniczym zawodowym – od 27,6% do 27,9%,
- najwięcej osób bezrobotnych niepełnosprawnych posiadało staż pracy 10 – 20 lat, wśród ogólnej liczby niepełnosprawnych bezrobotnych skala bezrobocia wynosiła: w 2013 r. – 20,1%, w 2014 r. – 19,3%, w 2015 r.- 19,2%,
- wśród niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu największe rezerwy potencjalnych pracobiorców tkwią w dwóch grupach do 1 roku i ze stażem pracy 10 – 20 lat. I tak w grupie osób nie pracujących do 1 roku bezrobocie wynosiło: w 2013 r. - 16,0%, w 2014 r. - 16,9%, a w 2015 r.- 17,9%. Natomiast liczba osób ze stażem pracy 10-20 lat przedstawiała się następująco w 2013 r.– 14,4%, w 2014 r.- 14,1% w 2015 r.-12,6%,
- wśród osób bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych w urzędach pracy dominowały osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności: 75,1 % w 2013 r., 72,3 % w 2014 r., 72,6% w 2015 r. Wysokie rejestrowane bezrobocie w tej kategorii wynika z faktu, że cechuje ją wysoka aktywność zawodowa, a ponadto większa podatność na utratę pracy i trudności związane z jej ponownym znalezieniem,
- oferty zgłaszane do urzędów pracy, a kierowane do osób niepełnosprawnych stanowiły znikomy procent. W poszczególnych kwartałach opisanych lat procentowy udział ofert przeznaczonych dla tej grupy bezrobotnych w stosunku do wszystkich zgłoszonych ofert, kształtował się w przedziale od 2,3% (I kwartał 2015 r.) do 4,5%. Najwyższy wskaźnik wynosił 4,5% i został odnotowany w II kwartale 2013 r.

ZAŁĄCZNIK - ZESTAWIENIA TABELARYCZNE

Tabela 1. Dynamika bezrobocia osób niepełnosprawnych w Polsce i województwie

Wyszczególnienie	Polska			Lubelskie		
	Ogółem	kobiety	% udział kobiet do ogółu	Ogółem	Kobiety	% udział kobiet do ogółu
2013 r.	116.354	56.085	48,2%	5.102	2.308	**45,2%**
2014 r.	108.902	51.904	47,7%	5.016	2.207	**44,0%**
2015 r.	**95.247**	**45.612**	**47,9%**	**4.795**	**2.081**	**43,4%**

Tabela 2. Bezrobocie osób niepełnosprawnych w latach 2013 -2015 w Polsce

Województwo	Grudzień 2013 r.		Grudzień 2014 r.		Grudzień 2015 r.	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Dolnośląskie	11.168	4.991	9.929	4.401	8.268	3.588
Kujawsko-Pomorskie	6.504	3.206	6.026	2.952	5.080	2.517
Lubelskie	5.102	2.308	5.016	2.207	4.795	2.081
Lubuskie	4.825	2.578	4.278	2.211	3.479	1.833
Łódzkie	11.001	5.107	10.019	4.626	8.739	4.033
Małopolskie	8.418	4.005	8.158	3.845	7.271	3.521
Mazowieckie	10.623	4.922	10.405	4.818	9.576	4.454
Opolskie	2.888	1.323	2.788	1.265	2.432	1.124
Podkarpackie	6.544	3.151	6.445	3.052	5.652	2.715
Podlaskie	4.150	1.709	3.801	1.524	3.424	1.410
Pomorskie	7.126	3.765	6.782	3.553	5.814	3.101
Śląskie	12.822	6.392	11.855	5.883	10.205	5.051
Świętokrzyskie	4.727	2.293	4.344	2.005	4.191	1.995
Warmińsko-Mazurskie	6.536	3.392	5.921	2.992	5.148	2.597
Wielkopolskie	9.067	4.618	8.524	4.418	7.249	3.757
Zachodniopomorskie	4.853	2.325	4.611	2.152	3.924	1.835
Polska	**116.354**	**56.085**	**108.902**	**51.904**	**95.247**	**45.612**

Tabela 3. Bilans bezrobocia osób niepełnosprawnych w latach 2013 -2015

PUP	Grudzień 2013 r.		Grudzień 2014 r.		Grudzień 2015 r.	
	ogółem	Wzrost/spadek do grudnia 2012r.	ogółem	Wzrost/spadek do grudnia 2013r.	ogółem	Wzrost/spadek do grudnia 2014r.
Biała Podlaska	383	-44 (13,0%)	350	-33(8,6%)	324	**-26(7,4)**
W tym						
powiat grodzki	175	-26 (17,4%)	153	-22(12,6%)	147	**-6(3,9)**
powiat ziemski	208	-18 (9,5%)	197	-11(5,3%)	177	**-20(10,2**
Biłgoraj	195	9 (4,4%)	209	+14(7,2%)	223	**+14(6,7)**
Chełm	474	-24 (5,3%)	440	-34(7,2%)	444	**+4(0,9)**
w tym:						
powiat grodzki	253	-13 (5,4%)	224	-29(11,5%)	228	**+4(1,8)**
powiat ziemski	221	-11 (5,2%)	216	-5(2,3%)	216	**0**
Hrubieszów	182	-10 (5,8%)	179	-3(1,6%)	165	**-14(7,8**
Janów Lubelski	75	-26 (53,1%)	68	-7(9,3%)	64	**-4(5,9)**
Krasnystaw	179	-2 (1,1%)	160	-19(10,6%)	154	**-6(3,8)**
Kraśnik	219	-37 (20,3%)	191	-28(12,8%)	180	**-11(5,8)**
Lubartów	119	4 (3,3%)	136	+17(14,3%)	122	**-14(10,3%)**
MUP Lublin	1.063	-56 (5,6%)	1.016	-47(4,4%)	952	**-64(6,4)**
PUP Lublin	179	-20 (12,6%)	181	+2(1,1%)	181	**0(0,0)**
Łęczna	153	-11 (7,7%)	165	+12(7,8%)	163	**-2(1,2)**
Łuków	222	-40 (22,0%)	218	-4(1,8%)	206	**-12(5,5)**
Opole Lubelskie	128	-10 (8,5%)	127	-1(0,8%)	118	**-9(7,1)**
Parczew	68	-19 (38,8%)	65	-3(4,4%)	74	**+9(13,8)**
Puławy	240	-45 (23,1%)	251	+11(4,6%)	213	**-38(15,1)**
Radzyń Podlaski	102	5 (4,7%)	122	+20(19,6%)	124	**+2(1,6)**
Ryki	114	-7 (6,5%)	110	-4(3,5%)	89	**-21(19,1)**
Świdnik	172	-5 (3,0%)	197	+25(14,5%)	186	**-11(5,6)**
Tomaszów Lubelski	160	-19 (13,5%)	163	+3(1,9%)	202	**+39(23,9)**
Włodawa	77	12 (13,5%)	74	-3(3,9%)	61	**-13(17,6)**
Zamość	598	-66 (12,4%)	594	-4(0,7%)	550	**-44(7,4)**
w tym:						
powiat grodzki	326	-39 (13,6%)	315	-11(3,4%)	295	**-20(6,3)**
powiat ziemski	272	-27 (11,0%)	279	+7(2,6%)	255	**-24(8,6)**
Ogółem	**5102**	**-411 (8,8%)**	**5016**	**-86(1,7%)**	**4795**	**-221(4,4)**

Tabela 4. Stan bezrobocia w poszczególnych powiatach województwa lubelskiego – grudzień 2015 r.

PUP	Wyszczególnienie w 2015 r.					
	Bezrobotni		Osoby niepełnosprawne bezrobotne		Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Biała Podlaska w tym: *powiat grodzki* *powiat ziemski*	8.821 3.218 5.603	4.131 1.507 2.624	324 147 177	127 62 65	52 24 28	23 11 12
Biłgoraj	3.783	1.833	223	100	32	14
Chełm w tym: *powiat grodzki* *powiat ziemski*	9.207 3.676 5.531	4.956 1.915 3.041	444 228 216	191 103 88	124 68 56	57 31 26
Hrubieszów	5.026	2.314	165	66	92	30
Janów Lubelski	2.981	1.328	64	14	53	24
Krasnystaw	4.396	2.111	154	68	38	21
Kraśnik	5.596	2.681	180	82	51	19
Lubartów	5.154	2.456	122	51	13	2
MUP Lublin	13.938	6.770	952	418	263	94
PUP Lublin	5.624	2.678	181	84	32	12
Łęczna	2.143	1.159	163	80	50	23
Łuków	4.008	2.160	206	104	22	9
Opole Lubelskie	3.542	1.685	118	45	26	10
Parczew	1.794	936	74	27	35	17
Puławy	4.410	2.154	213	96	89	28
Radzyń Podlaski	3295	1.490	124	64	39	20
Ryki	2.772	1.353	89	58	72	19
Świdnik	3.830	1.803	186	94	40	22
Tomaszów Lubelski	4.689	2.298	202	78	33	11
Włodawa	3.110	1.606	61	25	30	15
Zamość w tym: *powiat grodzki* *powiat ziemski*	10.231 4.031 6.200	4.849 1.950 2.899	550 295 255	209 123 86	148 90 58	45 27 18
Ogółem	**107.895**	**52.567**	**4.795**	**2.081**	**1.334**	**515**

Tabela 5. Wskaźniki procentowe udziału osób bezrobotnych niepełnosprawnych do ogółu bezrobotnych, niepełnosprawnych bezrobotnych kobiet do ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych, kobiet niepełnosprawnych poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu do ogółu niepełnosprawnych nie pozostających w zatrudnieniu

PUP	Stan na koniec grudnia 2015r.		
	% osób bezrobotnych niepełnosprawnych do ogółu bezrobotnych	% niepełnosprawnych bezrobotnych kobiet do ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych	% kobiet niepełnosprawnych poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu do ogółu niepełnosprawnych nie pozostających w zatrudnieniu
Biała Podlaska	3,7	39,2	44,2
w tym:			
powiat grodzki	4,6	42,2	45,8
powiat ziemski	3,2	36,7	42,9
Biłgoraj	5,9	44,8	43,8
Chełm	5,1	43,0	46,0
w tym:			
powiat grodzki	6,4	45,2	45,6
powiat ziemski	4,1	40,7	46,4
Hrubieszów	3,3	40,0	32,6
Janów Lubelski	2,1	21,9	45,3
Krasnystaw	3,5	44,2	55,3
Kraśnik	3,2	45,6	37,3
Lubartów	2,4	41,8	15,4
MUP Lublin	6,8	43,9	35,7
PUP Lublin	3,2	46,4	37,5
Łęczna	7,6	49,1	46,0
Łuków	5,1	50,5	40,9
Opole Lubelskie	3,3	38,1	38,5
Parczew	4,1	36,5	48,6
Puławy	4,8	65,2	31,5
Radzyń Podlaski	3,8	50,5	51,3
Ryki	3,2	38,6	26,4
Świdnik	4,9	41,0	55,0
Tomaszów Lubelski	4,3	38,0	33,3
Włodawa	2,0	41,0	50,0
Zamość	5,4	38,0	30,4
w tym:			
powiat grodzki	7,3	41,7	30,0
powiat ziemski	|4,1	33,7	31,0
Ogółem	**4,4**	**43,4**	**38,6**

Tabela 6. Struktura osób niepełnosprawnych bezrobotnych oraz poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu, pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy w dniu 31 grudnia 2015 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotne osoby niepełnosprawne	Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy i nie pozostające w zatrudnieniu
Ogółem **W tym: kobiety**	824 486	**223** **144**
W wieku: **18-24 lata**	42	**7**
25-29 lat	46	**18**
30-39 lat	134	**73**
40-44 lat	63	**20**
45 -49 lat	87	**24**
50-54 lat	160	**28**
55-59 lat	196	**29**
60 i więcej lat	96	**24**
Stopień niepełnosprawności: **Znaczny** **Umiarkowany** **Lekki**	 **12** **202** **610**	 **39** **147** **37**

Tabela 7. Struktura osób niepełnosprawnych bezrobotnych oraz poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu, pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy w dniu 31 grudnia 2015 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotne osoby niepełnosprawne	Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy i nie pozostające w zatrudnieniu
Ogółem **W tym: kobiety**	1.630 970	**562** **324**
W wieku: **18-24 lata**	30	**7**
25-29 lat	50	**56**
30-39 lat	221	**161**
40-44 lat	168	**73**
45 -49 lat	176	**66**
50-54 lat	273	**48**
55-59 lat	421	**77**
60 i więcej lat	291	**74**

Stopień niepełnosprawności: **Znaczny** **Umiarkowany** **Lekki**	**28** **330** **1272**	**262** **844** **228**

Tabela 8. Struktura osób niepełnosprawnych bezrobotnych oraz poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu zarejestrowanych do 12 miesiąca po ukończeniu szkoły w dniu 31 grudnia 2015 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotne osoby niepełnosprawne	Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy i nie pozostające w zatrudnieniu
Ogółem	4.795	**1.334**
W wieku: **18-24 lata** **25 -29** **powyżej 50 roku życia**	286 324 2.483	**59** **146** **471**
Co najmniej ze średnim wykształceniem	1.880	**661**
Stopień niepełnosprawności: Znaczy bądź umiarkowany	**1.315**	**1.106**

Tabela 9. Wskaźniki procentowe struktury osób niepełnosprawnych według wieku w latach 2013-2014

Przedział wiekowy	2013 r.		2014 r.	
	Bezrobotni niepełnosprawni	Poszukujący pracy nie będący w zatrudnieniu	Bezrobotni niepełnosprawni	Poszukujący pracy nie będący w zatrudnieniu
18 - 24 lata	6,1%	5,8%	6,0%	5,3%
25 - 34 lata	15,8%	26,6%	15,0%	24,5%
35 - 44 lata	18,4%	21,8%	17,9%	24,4%
45 – 54 lata	30,2%	20,0%	27,9%	19,9%
55 – 59 lata	21,6%	16,0%	23,6%	14,9%
60lat i więcej	8,0%	9,8%	9,7	11,1%

Tabela 10. Wskaźniki procentowe struktury osób niepełnosprawnych według wieku w 2015 r.

Przedział wiekowy	2015	
	Bezrobotni niepełnosprawni	Poszukujący pracy nie będący w zatrudnieniu
18-24 lata	6,0%	4,4%
25-29 lat	6,8%	10,9%
30-39 lat	15,8%	27,4%
40-44 lat	9,7%	11,2%
45 -49 lat	10,0%	10,7%
50-54 lat	16,2%	10,0%
55-59 lat	23,1%	14,0%
60 i więcej lat	12,5%	11,3%

Tabela 11. Wskaźniki procentowe struktury osób niepełnosprawnych według stażu pracy w latach 2013 -2015

Staż pracy	Bezrobotni niepełnosprawni			Niepełnosprawni poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu		
	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Do 1 roku	15,1%	15,5%	16,2%	16,0%	16,9%	17,9%
1 – 5 lat	16,0%	16,1%	16,0%	12,9%	12,6%	13,9%
5 – 10 lat	13,0%	13,1%	13,6%	8,8%	9,6%	9,7%
10 – 20 lat	20,1%	19,3%	19,2%	14,4%	14,1%	12,6%
20 – 30 lat	15,6%	16,0%	15,2%	7,8%	6,3%	7,0%
30 lat i więcej	4,5%	5,2%	4,6%	1,6%	1,9%	1,7%
Bez stażu pracy	15,8%	14,8%	15,0%	38,3%	38,5%	37,1%

Tabela 12. Wskaźniki procentowe struktury osób niepełnosprawnych według stopnia niepełnosprawności w latach 2013 -2015

Wyszczególnienie		Bezrobotni niepełnosprawni			Poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu		
		2013 r.	2014r.	2015 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Stopień niepełnosprawności	Znaczny	1,8%	2,1%	1,6%	19,3%	20,8%	19,6%
	Umiarkowany	23,1%	25,6%	25,8%	60,0%	59,3%	63,3%
	Lekki	75,1%	72,3%	72,6%	20,7%	19,9%	17,1%